

Prædiken julesøndag 2024. Steffen Ringgaard Andresen

Julesøndag 2024 1.tr kl. 10.00
114,434,447,449,123,106,125,103,132

De gamle og barnet

Når man er ung, kan man godt have den opfattelse, at troen nok mest er for gamle mennesker. Jeg er tilbøjelig til at mene, at der kan være noget om det.

Det kommer jeg tilbage til.

Tillad mig først at gribe tilbage fra min juleprædiken i tirsdags.

En journalist fortæller på min Tv-skærm om et natligt missilangreb. Det har skrælet ydervæggene af en beboelsesejendom.

Der sidder en kvinde i murbrokkerne. Hun har et barn på skødet. Barnet trykker sig ind til sin mor. Moren kigger frygtsomt op på journalisten, mens hun holder om barnet med den ene arm, og igen og igen ømt stryger barnets hoved med den anden.

Og det slår mig, at der her fortælles to historier en og samme gang.

Den ene fortælles af et natligt missilangreb fra det kæmpestore naboland. Den anden fortælles af en krop, der husker nærværets omsorg.

To historier.

Hvilken skal vi sådan i dyb forstand tro på og gøre til grundfortælling om vores verden?

Eller kan og skal vi bære dem begge med os?

Og mon det er lettere for et gammelt menneske?

I tirsdags hørte vi to historier i en.

En gesjæftig kejser i et kæmpe stort rige vil trække faste grænser rundt om alt indenfor rækkevidde.

En tosset kejser kan ikke måle og veje det væsentlige, og gør så det, han *kan* tælle op til det væsentlige.

Derfor er de to i Betlehem. Gennet på plads i en kolonne af soldater, der ikke regner dem for noget i den store sammenhæng.

Maria får veer.

Hun sender en hjælpeløs tanke til sin mor, der skulle have hjulpet hende.

Josef ved ikke rigtig, hvad han skal stille op, da Maria begynder at murre og råbe. Han ryster på hænderne, da han tænder staldlygten. *Du skal ikke være bange*, hvisker han kejtet, da hun klemmer hans hånd med kræfter, han ikke anede hun havde. Han siger det vist lige så meget til sig selv.

Hun fødte sin dreng der.

Og Josef holdt ham op, så han kunne skringe sine lunger fulde af luft.

Og de lo og græd og han svøbte barnet og lagde det ved Marias bryst.

Så forsvandt han med lyset ud i den anden ende af stalden. *Vi skal have noget at lægge ham i*, sagde han.

Og da han igen dukkede op igen, havde han noget med, som han børstede fri af halm og spindelvæv. *Det er jo en gammel krybbe*, sagde Maria. *Det var det bedste, jeg kunne finde*, forsvarede Josef sig. Og med halm og Marias tørklæde i bunden, blev krybben til en seng.

Og Josef gik lettet ud ad døren under stjernehimlen for at finde lidt brænde.

To fortællinger.

Den ene fortælles højlydt af en grusom kejser og en verden, der er furet af vold og hærget af løsgående magtbegær.

Det anden fortælles af alt det, der kan lade sig gøre, når vi er mennesker sammen og menneskeligheden bliver stor i det små.

De hjælper hinanden og finder ud af det med det de har. Nogle tøjstykker til den lille, et trug at lægge ham i, lidt brænde til nattens bålvarme.

Hvilken skal vi tro på?

Eller kan og skal vi bære begge historier med os?

Juleevangeliet er et kapitel i den store kristne historie om Guds frelse.

Men som enkeltkapitel er den også historien om to mennesker, der er kaldet til at tage sig af et skrøbeligt barn i en tosset verden.

Jeg kendte en gammel kone, der blev næsten 100 år.

En af væg i hendes stue var fuld af billeder. Børn og børnebørn og oldebørn.

Som de hang der lignede de et hjul. Jeg forestillede mig det som et livshjul.

Midt i det hele, som et van i et hjul, et lidt større billede.

Det forestiller hendes afdøde mand. En gammel mand på billedet.

I armene har han et spædbarn.

Sit oldebarn. Og de to ser på hinanden med udelt opmærksomhed.

Det gamle blik, der har set meget, som har leet og grædt, som hviler i slidstærk erfaring, møder det nye, der lige har slået øjnene op og ser verden med håbets friske begyndelseskraft i sig.

Jeg elsker billedet, sagde hun, fordi det på en og samme gang viser de yderste modsætninger og den største harmoni.

Det er det billede Lukas viser os. Anna og Simon med barnet i favnen.

Den gamle verden med alle dens love og regler og angstfulde forsøg på at holde sammen på dette hele. Det gamle blik på en slidt verden. Erfaringen af, at det onde ofte overvinder det gode. I og udenfor en selv. At egoismen er stærk.

Skal man være gammel for at kunne tro og turde håbe?

Nok ikke. Men måske nok have erfaret bristede illusioner. Måske nok at have prøvet at løbe sig træt og at have prøvet at give op. Måske nok erkendelse af sin egen skrøbelighed. Måske nok have længslen og drømmen i sig efter noget, man ikke selv kan løbe op. Måske nok have forsonet sig med at leve i og med flere historier og tider. Måske nok have lært, at midt i alle de mange historier går det ikke går an at opgive troen på det ufordærvede gode.

Guds ord er i denne kæmpestore verden så skrøbelige som et barn. Det er skrøbeligt at vende den anden kind til, det er skrøbeligt at tilgive og bede om tilgivelse, det er skrøbeligt at tro og håbe i den kæmpestore sammenhæng.

Denne skrøbelige lægges i Annas og Simons arme.

De er voksne nok til at bære ham.

Er vi?

Det kommer an på, hvad vi mener med at være voksen.

Hvis det betyder at kunne magte alting, at stive sig selv af, at trække faste grænser om alt indenfor rækkevidde – så er svaret vist nej! Se bare på de grimme historie, den slags voksne fortæller om verden. I den store og i vores egen lille. Her tabes barnet hele tiden på gulvet.

Men svaret kan også være et ja. For hvornår er man voksen? Det er man, når man kan bære et barn og tage vare på det. I bogstavelig forstand, selvfølgelig. Men også, når man kan bære barnet i sig selv. Når man kan bære det skrøbelige i sig selv. Når man kan bære det famlende, usikre, det snublende og vaklende, dette foreløbige, der tør sætte sig i spil og leg uden at vide, hvor det ender, det tøvende, ufærdige, ordløse, gråden, afhængigheden af andre, det svage og magtløse i sig selv uden at lægge det fra sig under pres fra en omverden, der kræver tydelighed, afklaring, nytteværdi, perfektion og som har en indbildning om at kunne holde sammen på alting.

Jeg tror måske nok, at gamle mennesker ofte er tættere på barnet i sig selv. Som Anna og Simon – de var nemlig kommet længere i livet end de fleste.

Gud kommer til os dér. Og vi kan mennesker sammen dér.

Amen

Kirkebøn:

Gud,

tak for julens budskab om den Jesu ubeskyttede menneskelighed som dit billede på jorden.

Tak at vi nu kan glemme alt om at puste os op og stive os selv af, og så stå blottede for dit kærlige blik, der skænker os berettigelse og tro, håb og kærlighed.

Vi beder for din kirke.

Lad den altid gøre det levende billede af Jesus gældende iblandt os.

Vi beder for Kong Frederik, Dronning Mary, Kronprins Christian, Dronning Margrethe og hele det kongelige hus.

Vi beder for regering og folketing og al øvrighed.

Tak for enhver, der dér stiller sig til rådighed for det fælles bedste.

Hjælp dem og os alle til ikke at bekrige hinanden med krav om egne værdier, men til at skabe en fælles verden.

Vi beder for alle ramt af krig, vold, forfølgelser og undertrykkelse og for dem, der med liv og helbred som indsats arbejder for heling og bedring, både her og ude i verdens brændpunkter.

Vi beder for alle, der har mistet nogen, der var livet for dem.

Og så beder vi dig om at være vores og alle vore dødes lys, fred og velsignelse.